

ASOCIACE
ORGANIZACÍ
V OBLASTI
VĚZEŇSTVÍ

TISKOVÁ ZPRÁVA

AOOV POMOHLA PROSADIT ZVÝŠENÍ SOCIÁLNÍHO KAPESNÉHO PRO ODSOUZENÉ

Vláda schválila novelu zákona o výkonu trestu odnětí svobody

Praha, 2. srpna 2023: Asociace organizací v oblasti vězeňství (AOOV) připomínkovala novelu zákona o výkonu trestu odnětí svobody (VTOS), kterou minulý týden schválila vláda. AOOV vítá, že dojde ke sjednocení postupu při nakládání s příjmy odsouzených a vyrovnání nerovností, které dosud v této oblasti panovaly. Změny v novele se týkají především hospodaření s finančními prostředky odsouzených: příjmu peněz, jejich vedení a provádění srážek, což se týká nejen osob ve VTOS, ale také lidí ve vazbě a zabezpečovací detenci.

Sociální kapesné

V novele se řešilo tzv. sociální kapesné, které je určeno především starobním a invalidním důchodcům, kteří nemají nárok na výplatu důchodu a nejsou pracovně zařazeni a dalším osobám bez příjmu. Oproti původnímu návrhu došlo ke zvýšení sociálního kapesného ze 100 na 150 Kč. Sociální kapesné vhodně reflektuje situaci ve věznicích po 1. 1. 2022, kdy se část odsouzených (především starobní a invalidní důchodci) dostala do výrazně horšího postavení oproti odsouzeným, kteří pracovně zařazeni být mohou. Novela nastavuje pravidla, aby měl nárok na sociální kapesné každý odsouzený, který neodmítl práci, a narovná tak velmi vážnou situaci lidí bez jakéhokoliv příjmu, kteří jsou nezaviněně pracovně nezařazeni. AOOV navrhovala zvýšit tuto částku na 300 Kč. Ale i zvýšení na 150 Kč je posunem k lepšímu, neboť částka se nezměnila již 28 let, ceny však za tu dobu vzrostly minimálně trojnásobně a u některých potravin, léčiv a hygienických potřeb i více než desetinásobně.

Ceny potravin a hygienických potřeb jsou ve vězeňských prodejnách často dražší než v běžných obchodech. „Z našeho loňského zjišťování víme, že hygienické vložky tam stojí okolo 90 Kč, zubní kartáček 50 Kč, cukr 50 Kč, navíc vynaloží odsouzení peníze i na telefonické hovory či dopisní známky pro udržení kontaktu se svými blízkými,“ vypočítává Jana Smiggels Kavková, předsedkyně výboru AOOV.

Odsouzeným zbude nově po srážkách alespoň minimální částka pro osobní potřebu

Podle novely by měly být nově všechny finanční prostředky odsouzených ze všech dostupných zdrojů ukládány na zvláštní účet, na němž věznice vede peníze odsouzených. Z něj by měly být plněny všechny závazky tak, aby odsouzenému vždy zbyla alespoň minimální částka, se kterou může operovat pro svou potřebu. Tato změna by měla odstranit stávající problém, kdy se řada odsouzených kvůli nařízeným srážkám ocitá zcela bez prostředků.

Tato situace vznikla od 1. ledna 2022 na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 6 As 317/2017 a soudů nižších stupňů z předchozího roku, kdy mohou být exekučně zabavovány veškeré příchozí platby odsouzených. U zadlužených lidí ve výkonu trestu tak od té doby dochází v mnoha případech k situaci, kdy je jim exekučně zabavován veškerý jejich příjem. Jde především o starobní a invalidní důchodce, kteří nejsou pracovně zařazení a dále ty, kteří jsou závislí na finanční pomoci blízkých.

„Lidé ve věznici se dostali v mnoha případech do situace, kdy si nemohou dovolit základní pomůcky pro svou hygienu a zdraví, nemohou zavolat svým blízkým ani poslat dopis,“ vysvětluje Pavla Aschermannová, garantka pracovní skupiny [Dluhy](#), AOOV. „Ze zkušeností organizací pracujících ve vězeňství vyplývá, že zhruba 80 % vězněných osob má exekuce, což se samozřejmě týká i starobních a invalidních důchodců, kterých je ve VTOS zhruba 20 %, může jít tedy zhruba až o pětinu všech lidí ve věznici. Jsme proto velmi rádi, že novela nyní tuto situaci napravuje.“

O AOOV

V českých věznicích si odpykává trest přes 19 000 lidí. Patříme k zemím s nejvyšším počtem v Evropské Unii. Index uvěznění se nedaří snižovat, i když kriminalita klesá. Více než 60 % propuštěných se do vězení vrací. Jednou z příčin je absence funkčního systému kontinuální práce s odsouzenými před výstupem z vězení a po propuštění. Právě tuto problematiku řeší Asociace organizací v oblasti vězeňství (AOOV), která sdružuje organizace, odborníky a propojuje různé aktéry v oblasti vězeňství a trestní justice. Cílem AOOV je společně prosazovat progresivní změny v oblasti integrace trestaných osob do společnosti a spoluvytvářet systém, který zohledňuje zájmy a potřeby trestaných osob, obětí i celé společnosti. Bližší informace o AOOV jsou uveřejněny na stránkách www.aooov.cz.

Pro více informací prosím kontaktujte: Barbora Kiliesová, kiliesova@aooov.cz, 605 25 85 95